

РЕКОМЕНДАЦІ НАСЕЛЕННЮ, ЯКЕ ПРОЖИВАЄ В ЗОНІ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ВИНИКНЕННЯ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ

Якщо будинок, в якому ви проживаєте, розміщується в зоні ризику, тобто може зазнати впливу від пожеж із прилеглих територій, ви маєте бути готовими захистити себе та своє майно від пожежі.

Потрібно знати інформацію про пожежну безпеку, проводити навчання серед членів сім'ї, а також практикувати дії у випадку загрози поширення пожежі на вашу територію чи будинок.

Важливим чинником ризику під час природних пожеж є дороги, оскільки вони не лише часто слугують протипожежними бар'єрами, а й визначають своєчасну доставку сил і засобів пожежогасіння та швидку евакуацію населення. Тому, для забезпечення протипожежних функцій доріг потрібно постійно підтримувати їх у належному стані, а також скошувати травостій обабіч доріг, прибирати небезпечні дерева, кущі та іншу рослинність, яка може сприяти переносу вогню через дорогу.

Пожежонебезпечний сезон - це частина року коли виникають або можуть виникнути лісові та інші природні пожежі (з моменту сходження снігового покриву навесні до настання стійкої вологої осінньої погоди або утворення снігового покриву). З метою попередження виникнення пожеж у природних екосистемах, населення має дотримуватись правил пожежної безпеки.

Використання пожежного календаря для планування діяльності

Упродовж пожежонебезпечного періоду забороняється:

- випалювання трави й інших рослинних решток на землях лісового фонду та сільськогосподарського призначення, а також на інших земельних ділянках, що безпосередньо примикають до лісу та сільськогосподарських угідь;
- розведення багать у лісі;
- заїзд на територію лісового фонду транспортних засобів та інших механізмів, за винятком тих, що використовують для лісгосподарської мети;
- паління, викидання у лісі непогашених сірників, недопалків;
- звалювання та спалювання у лісових насадженнях, поблизу сільськогосподарських угідь та торфовищ сміття, будівельних залишків, побутових та горючих відходів тощо.

Протягом періоду, під час якого можливе виникнення та розповсюдження пожежі, ризик шкоди життю та здоров'ю людей, а також матеріальним цінностям (будинкам, автотранспорту тощо) може бути пом'якшений за рахунок робіт, які створюють несприятливі для горіння умови (скошування сухої трави, прибирання навколо будинку легкозаймистих матеріалів тощо).

Для уникнення займання будинку потрібно дотримуватися правил пожежної безпеки зовні споруди, а саме:

- зберігайте дрова на безпечній відстані від будинку, при чому дрова мають бути надійно захищеними від можливих джерел загорання (накриті чи сховані у спеціальних приміщеннях);

- рідке паливо (бензин, керосин, дизельне пальне тощо) потрібно зберігати у захищених, вентильованих приміщеннях, бажано бетонних чи цегляних (досить надійним місцем зберігання є підвальні приміщення, погріб, але за умови, що вони розміщені окремо від будинку);

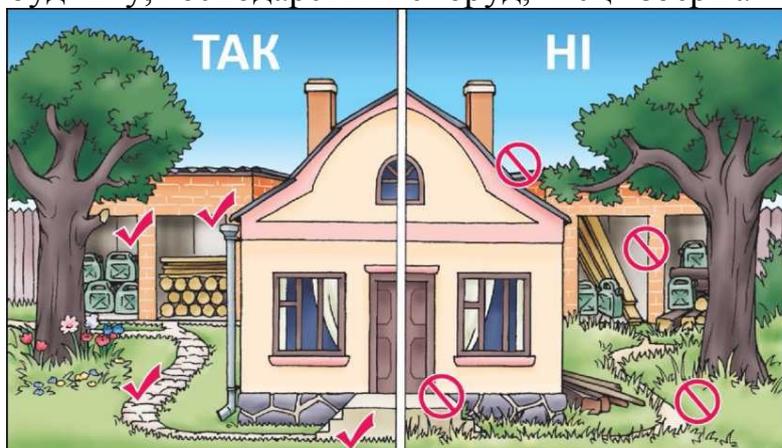
- місця відпочинку у дворі (навколо альтанок, мангалів, барбекю) мають бути очищеними від легкозаймистих матеріалів, сухої трави, гілок, побутового сміття тощо, оскільки вони можуть зайнятися від іскор чи кинутих недопалків. Також такі місця рекомендується розташовувати на безпечній від будинку відстані;

- якщо дерева ростуть менш ніж за три метри від ліній електропередачі (враховуючи гілки дерев), то потрібно повідомити про це організацію з обслуговування ліній електропередачі (ЛЕП), а вони, в свою чергу, мають обрізати гілки, які створюють небезпеку короткого замикання чи пошкодження ліній електропередачі.

- зберігати дах та водостічні системи у чистому стані. Часто люди будують будинки в безпосередній близькості з лісовими масивами чи окремими деревами, хвоя або листя з яких опадаючи затримуються на дахах будинків та у водостічних системах, що створює загрозу займання за наявності джерел загорання;

- обрізати всі гілки, які нависають над дахом будинку і дотримуватися обов'язкової відстані 5 метрів від димоходу до дерев і гілок.

- регулярно обрізати сухі, відмерлі гілки дерев і кущів та скошувати траву, особливо навколо будинку, господарських споруд, місця зберігання дров.

Приклад утримування прибудинкової території у належному, з точки зору пожежної безпеки, стані

Аварійне водопостачання

Найефективнішим шляхом реагування на пожежу на початковому етапі її розвитку є самостійне гасіння з використанням води, вогнегасників, піску чи ґрунту тощо. Тому, для того щоб бути готовим до невідкладного гасіння пожежі, яка виникла або може виникнути в будинку, господарських спорудах чи просто на подвір'ї потрібно:

- мати у розпорядженні достатньо довгий шланг, за допомогою якого можна дістати у будь-яку точку подвір'я. У випадку загрози загорання із сусідніх територій (внаслідок лісових пожеж чи на сільгоспугіддях) доцільно змочити дах будинку та легкозаймісті горючі матеріали, такі як дрова, сіно, солома тощо;
- потрібно передбачити можливість відключення електропостачання під час пожежі, для таких випадків варто застатися аварійним генератором, мати резервуар з водою (розмістивши його таким чином, щоб дощова вода, яка стікає із даху наповнювала цей резервуар).

Улаштування резервуару з водою біля будинку

Шляхи під'їзду та евакуації

Для забезпечення вчасної допомоги рятувальних служб та евакуації мешканців із подвір'я та будинку потрібно:

- мати принаймні два шляхи виходу з вашої території;
- якщо мережа вулиць надто складна чи має тимчасові обмеження (перериті чи завалені дороги, обмеження по висоті чи ширині) потрібно організувати зустріч рятувальників у найбільш зручному місці (загальнозрозумілому) та показати альтернативний шлях під'їзду до потрібної території;
- потрібно очищати легкозаймісту рослинність на відстані не менше 3-4 метрів від доріг і під'їзних шляхів та обрізувати гілки дерев, які нависли над під'їзними дорогами та лініями електропередачі;
- задля швидкої, вчасної допомоги необхідна наявність знаків навігації: вказівних дорожніх знаків, табличок із назвами вулиць, номерами будинків.

Протипожежне облаштування вулиць (під'їзних шляхів)

Пожежна безпека у господарських спорудах

Не менш важливою ніж пожежна безпека житлових будинків є безпека господарських споруд - гаражів, майстерень, хлівів для тварин, різноманітних конструкцій для зберігання дров, сіна чи соломки, оскільки пожежі можуть поширюватися на житлові будинки чи прилеглі території і несуть загрозу для усього живого. Для уникнення можливих випадків пожеж у господарських спорудах потрібно:

- зберігати всі горючі речовини подалі від джерел займання, таких як водонагрівачі, котли, електроінструменти тощо;
- вимикати електричні інструменти та прилади з електромережі, коли ви їх не використовуєте;
- встановити прилади, які автоматично вимикають подачу електроенергії у разі короткого замикання чи перенавантаження мережі;
- переконатися, що все технічне обладнання (опалювальні котли, різноманітні деревообробні чи металообробні станки, інша техніка) правильно та безпечно встановлена;
- у гаражі має бути хоча б один вогнегасник (найкраще порошковий). Важливо вміти користуватися вогнегасником та періодично перевіряти його стан;
- окрім вогнегасника мати готовими до використання у аварійних ситуаціях (пожежах) інші засоби для гасіння пожежі, такі як лопата, граблі, пісок, вода (у пригоді може стати навіть сільськогосподарський розпилювач наповнений водою).

Правильно облаштована майстерня

Противопожежний захист сільськогосподарського майна

Ретельне планування, обслуговування та ведення домашнього господарства є ключем до захисту вашого сільськогосподарського майна від пожеж та запобігання його займанню. З точки зору пожежної безпеки найбільші ризики несуть сільськогосподарська техніка та обладнання, тому під час роботи з технікою потрібно:

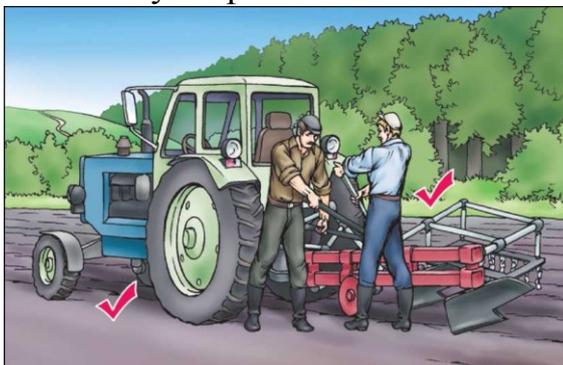
- оснастити сільськогосподарську техніку вогнегасниками;
- переконатися, що техніка немає механічних дефектів, які можуть призвести до пожежі і має стандартизовану (дозволену) вихлопну систему з іскрогасниками;
- регулярно очищувати техніку, щоб шини на колесах і простір навколо двигунів не містили надлишків мастила, пилу, жиру, трави, соломки тощо;
- оператори с/г техніки мають стежити за пожежною ситуацією у процесі роботи, оскільки пожежі можуть виникати також і під час руху техніки (в результаті гарячого вихлопу поблизу сухої рослинності або під час руху деталей машини, коли камені або дріт вдаряються об леза чи інші робочі частини і призводять до

утворення іскор);

- усю с/г техніку слід розміщувати навколо фермерських будівель і дворів, заасфальтованих або ретельно скошених, щоб зменшити пожежну небезпеку;

- процес зварювання та кутового шліфування можна виконувати тільки на очищених від будь-якої рослинності ділянках. Також потрібно мати засоби пожежогасіння для швидкого реагування у випадку займання;

- ремонт сільськогосподарської техніки має здійснюватися тільки на очищеній від рослинності території. Варто уникати куріння під час ремонту с/г техніки на ділянках із наявністю сухої рослинності.

Безпечна робота з сільськогосподарською технікою

Дії у випадку виникнення лісової пожежі та загрози її переходу на житлові помешкання

Коли лісова пожежа наближається до людських помешкань, одним із найважливіших заходів є інформування населення про ризики, шляхи захисту, координацію дій. Інформація може надаватися різними способами:

через мобільні системи гучномовців на поліцейських і аварійних транспортних засобах;

через місцеві чи регіональні телевізійні та радіо станції;

мешканцями або працівниками особисто «від дверей до дверей» або по телефону;

можуть бути задіяні й інші системи, такі як аварійні сирени;

сучасна інформаційна система може відправляти SMS-повідомлення з попередженням про надзвичайну ситуацію.

Отримання інформації про наближення лісової пожежі з різних джерел

! Слухайте радіо та телевізійні трансляції для отримання інформації про пожежу у вашому районі.

! Зателефонуйте до поліції та пожежної служби, якщо ви виявили пожежу, або якщо вам потрібна інформація про пожежу.

Захист майна у випадку наближення лісових пожеж

У випадку наближення пожежі цегляний, кам'яний чи виготовлений з інших негорючих матеріалів будинок може стати захистом людей від іскор променевої теплоти, гарячих газів і полум'я, але маючи у своїй конструкції горючі матеріали такий будинок також може зазнати шкоди від пожежі, яка наближається. Тому, якщо є загроза загорання будинку чи інших господарських споруд від лісової пожежі, яка наближається і ви вирішуєте залишатися й захищати будівлі від пожежі, тоді потрібно виконати наступні заходи:

- дістаньте шланги та розкладіть їх по підвір'ю так, щоб ви могли дістатися до будь-якої частини будинку, а краще підвір'я та під'єднайте їх до системи водопостачання;

- рекомендується використовувати насоси, які приводять в дію автономними генераторами, оскільки здебільшого в таких випадках централізоване енергопостачання відключають через небезпеку, або аварійну ситуацію;

- одягніть бавовняний одяг з довгими рукавами, закриті туфлі і маску для захисту органів дихання (за відсутності маски можна використовувати шарфи або носові хустки, але вони забезпечують мінімальний захист);

- видаліть всі займісті предмети зовні будинку;

- заповніть ванну і раковини водою і використовуйте вологі рушники для гасіння невеликих пожеж всередині будівлі;

- якщо буде достатньо часу, очистіть будь-яку рослинність безпосередньо біля будинку;

- залишайтеся зовні якомога довше, щоб мати можливість погасити загорання, які виникли від іскор, що падають від полум'я;

- за можливості (наявності води та часу) рекомендується змочити водою дах будинку та всі елементи, які можуть легко загорітися;

- за наявності вогнегасників потрібно знати як правильно їх використовувати.

Неможна використовувати вогнегасник проти вітру, тобто на зустріч вогню, оскільки це може призвести до опіків від вогню чи негативного впливу вогнегасної речовини на людину. Використовуючи вогнегасник для гасіння вогню потрібно спрямовувати струмінь вогнегасної речовини на основу вогню, а не на його вершину (потрібно розділити вогонь та горючий матеріал).

*Використання вогнегасника: - з навітряної сторони;
- у рівнинних умовах зі сторони фронту пожежі*

Захист майна від лісової пожежі, яка наближається

! Маленькі літаючі іскри від лісових пожеж є важливою причиною спалахів будинків. Вони не спричиняють загорання вашого будинку, інших споруд, якщо легкозаймисті горючі матеріали будуть видалені.

Особистий захист у випадку наближення пожежі

Якщо пожежа наближається до будинку чи населеного пункту потрібно перш за все подбати про збереження життя людей, влада має вжити всіх заходів задля збереження життя і здоров'я людей, організувати їхню евакуацію, якщо потрібно, визначити переміщення усіх людей у безпечне місце. Але у випадках загрози життю людям властивий панічний стан, коли людина неспроможна приймати обдумані рішення, тому задля збереження життя свого та своїх близьких варто знати, як можна вберегтися:

йдіть у будинок (якщо він із цегли) чи у підвальне приміщення із усією родиною. Візьміть з собою воду та марлю для захисту легень. Важливо залишатися разом як група, щоб контролювати та допомагати один одному;

залишайтеся всередині будинку, якщо вогонь вже досяг його або дуже швидко рухається поруч. У таких випадках, якщо влада не дає вам інших інструкцій, завжди безпечніше залишатися всередині будинку;

потрібно закрити всі двері і вікна, можна завісити всі вікна та двері вологими ганчірками (важливо щоб у будинку не було протягів, тому що свіже повітря, яке приносить кисень спричиняє розвиток пожежі);

закрийте газ і відключіть електроенергію;

ретельно перевірте всі місця де можливе загорання, щоб вчасно загасити у випадку займання.

Укриття людей в безпечному місці (в будинку із цегли, який знаходиться посеред населеного пункту)

! Цегляні, кам'яні чи побудовані з інших негорючих матеріалів будинки посеред населених пунктів забезпечують надійний захист від лісових пожеж. Коли наближається лісова пожежа, першочергову увагу приділяють забезпеченню безпечних умов літнім людям, дітям, інвалідам та жінкам.

Навіть якщо наближення лісової пожежі не загрожує її переходу на житлові помешкання та прилеглу територію населеного пункту, існує небезпека ускладнення екологічної обстановки. Продукти згорання, які утворюються внаслідок горіння, небезпечні для здоров'я людей.

Для зменшення впливу негативних факторів задимлення атмосферного повітря у результаті пожеж, рекомендується дотримуватись наступних порад:
обмежити перебування на відкритому повітрі, уникати тривалого перебування на відкритому повітрі рано вранці та у найспекотніший час доби (у повітрі знаходиться максимальна кількість смогу);

тримати вікна зачиненими, особливо вночі і рано вранці. При відкритті вікон завішувати місця надходження атмосферного повітря (вікна, квартирки тощо) зволоженою тканиною і періодично її змінювати;

використовувати, при наявності, у побуті та на робочих місцях системи кондиціонування та очищення повітря;

проводити вологе прибирання в житлових приміщеннях і на робочих місцях;

поставити в житлових та робочих приміщеннях ємності з водою, щоб підвищити вологість повітря;

збільшити споживання рідини до 2-3 літрів на день для дорослих. Для відшкодування втрати солей та мікроелементів рекомендується пити підсолену і мінеральну лужну воду, молочно-кислі напої (знежирене молоко, молочну сироватку), соки, мінералізовані напої, киснево-білкові коктейлі;

в цей час уникати потрапляння під дію опадів, у випадку неможливості уникнення – за першої можливості прийняти душ.

У разі виникнення симптомів нездужання (поява ознак задишки, кашлю, безсоння) необхідно звернутися до лікаря.

**Шановні громадяни, не хтуйте правилами безпеки!
Бережіть себе та своїх рідних!**